

trimonium. Gregorius autem XIII, in priori Bulla *Quanto fructuosius*, declaravit votum simplex castitatis cum aliis factis in Societate, etiam sine ullo effectu, quem tunc non inducebat, *esse et fuisse sufficiens* ad verum et proprium religiosum statum constituendum. Et in altera Bulla, *Ascendente Domino*, idem confirmat, et rationem sumit ex illo principio Bonifacii, quod solemnitas voti est de constitutione Ecclesiae, et ex eadem potestate ibi de novo illi voto hunc effectum tribuit, et nihilominus simplex remanere declaravit, quod iterum postea Gregor. XIV confirmavit. Ex quo novo jure evidenter concluditur hunc effectum dirimendi matrimonium subsequens, seu virtutem ad illum præstandum, et esse de jure ecclesiastico, et non esse de essentia religiosi status, ac proinde hujus voti solemnitatem propriam ad eandem essentiam non pertinere.

29. *Idem ostenditur de voto obedientiae.* — Simile argumentum de voto paupertatis fieri potest, quia in illo etiam conditio illa, seu virtus inducendi in personam incapacitatem domini ac proprietatis temporalium bonorum, imprimis non est de jure divino naturali aut positivo, ut satis superque in superioribus probatum est. Deinde in Societate inveniuntur multi vere ac proprie religiosi per votum paupertatis, quod hanc inhabilitatem non inducit, juxta prædictas Bullas; id autem repugnaret, si illa solemnitas esset de essentia. Unde Navarrus supra non est consequenter locutus. Nam in eodem Comment. 1 de Regul., n. 19, docet, sine voto solemnii paupertatis constitui aliquos veros religiosos in Societate Jesu. In prioribus ergo locis locutus videtur ex quadam consuetudine juxta commune jus, et ordinarium profitendi modum jam receptum in Ecclesia, ut convenientissimum in illo statu, non ut simpliciter necessarium vel essentialem. Cujus etiam optimum argumentum est, quia probabilissimum est, imo etiam verum, statum religiosum multo esse antiquiorem quam sit hæc incapacitas in viris religiosis, ex quo idem evidenter concluditur. Illa vero duo, quæ assumimus, pendent ex notitia antiquitatis hujus status, et temporis, a quo illa incapacitas introduci cœpit, quorum prius in sequenti libro, aliud vero in libro de voto paupertatis tractanda sunt. Et ideo a longiori probatione hic abstinemus. Idem fere est de voto obedientiae, cujus peculiaris solemnitas in ordine ad aliquem moralem effectum magis dubia est, ut

vidimus. Unde multo magis erit de præteritis temporibus incerta, minusque cognita; cum tamen certum sit votum obedientiae cum aliis fuisse sufficiens ad religiosum statum constituendum, sive illum effectum irritandi vel infirmandi omnem voluntariam obligationem personæ religiosæ habuerit, sive non habuerit. Signum est ergo essentiam religiosi status ab illo effectu seu solemnitate non pendere.

30. *Ad essentiam status religiosi duo sunt necessaria, et suffiunt.* — Ultimo addere possumus rationem naturalem, et a priori, quia ad statum religiosum essentialiter constituendum duo necessaria sunt et suffiunt. Unum est sufficiens stabilitas, seu immobilitas; aliud est sufficiens ablatio impedimentorum perfectionis cum mediis sufficientibus ad illam acquirendam. Sed utrumque horum præstare possunt vota simplicia ab Ecclesia sufficienter approbata et admissa, modo in sequenti capite declarando. Ergo non est cur voti solemnitas ad statum religiosum constituendum essentialis aut necessaria reputetur. Consequentia clara est, et major in superioribus tradita et ostensa est. Ac minor etiam ex dictis facile colligitur; nam ostendimus vota simplicia, satis superque ad stabilitatem sufficere, si de se perpetua sint, et eo animo absolute fiant, quantum est ex parte voventis. Et eadem ratione, satis esse quod sint adjuncta traditioni perpetuæ ex parte religiosi, quamvis ex parte religionis aliquam conditionem seu limitationem admittant. Hoc autem supposito, sufficientia trium consiliorum principalium, paupertatis, castitatis et obedientiae, ad tollenda impedimenta perfectionis, eadem est, sive voto simplici, sive solemnii firmentur. Nam, licet fortasse effectus illi morales, quos vota solemnia conferunt, aliquid amplius juvent ad majorem incapacitatem (ut sic dicam) impedimentorum, et curarum temporalium, nihilominus id non pertinet ad essentiam. Tum quia magis et minus non variant speciem; tum etiam quia inter religiones, quæ professionem solemnem emittunt, una plenius auferet impedimenta perfectionis quam alia. Tum maxime quia, si vota omnia, præsertim obedientiae, perfecte servantur, non minus exacte auferent vota simplicia omnia impedimenta, quam si essent solemnia; quod si vota non servantur, etiamsi solemnia sint, non conferent ad impedimenta perfectionis tollenda. In reliquis vero mediis positive juvantibus ad perfectionem, clarum est posse

esse sufficientia, sive simplicia vota sint, sive solemnia; et interdum esse posse æqualitatem, interdum vero excessum, tam in uno modo profitendi seu voventi, quam in alio.

31. *Respondetur fundamentis contrariæ sententiæ.* — Ex quibus facile est ad fundamenta contrariæ sententiæ respondere. Ad primum enim dicimus, etiam tria vota non solemnia, si ab Ecclesia probentur, et admittantur in aliquo instituto vitæ religiosæ, esse posse vota substantialia religionis; id enim definivit Gregorius XIII, in Bullis supra citatis, et fortasse in antiquis Ecclesiae temporibus observatum est. Nec obstat declaratio Bonifacii: nam (ut supra notavimus) ille non declaravit quidquid possibile est, sed quid de facto esset censendum, juxta ecclesiasticum jus suis temporibus observatum. Tunc enim non erat in usu, nec approbatur ab Ecclesia religiosa professio, nisi votis solemnibus confirmata; non negavit autem Bonifacius alium modum professionis, seu assumptionis status religiosi posse per Ecclesiam introduci et approbari; imò id in virtute dixit, cum docuit voti solemnitatem esse de jure ecclesiastico. Nec etiam ibi dixit Pontifex non posse esse vota substantialia religionis, nisi sint solemnia, licet suo tempore alia non fuissent; imò, eo ipso quod id tunc proveniebat ex jure ecclesiastico, potuit et antea et postea aliud institui, sicut postea Gregorius XIII ex eodem principio declaravit.

32. Ad secundum jam declaratum est quomodo sine solemnitate votorum possit esse in statu religioso sufficiens firmitas, seu stabilitas. Et similiter responsum est ad tertium; nam ostensum est vota simplicia sufficienter auferre posse impedimenta perfectionis. Unde, quia matrimonium de se impedit perfectionis exercitium et progressum, ideo per votum castitatis excluditur per voti obligationem; non est autem de essentia ut tollatur etiam seu impediatur quoad capacitatem, quia, licet hoc simpliciter melius sit, non tamen est simpliciter necessarium. Tum quia si solum consideretur matrimonium quoad vinculum, non repugnat essentialiter cum vinculo status religiosi, ut patet in conjugate qui profitetur religionem, vivente alio conjugate. Si vero consideretur quoad usum et cohabitationem, etiamsi matrimonium religiosi validum fuisset, posset adhiberi remedium per separationem perpetuam quoad usum et cohabitationem, ut olim juxta multorum sententiam fiebat; et ideo ille effectus

voti solemnii quoad incapacitatem matrimonii, non est de essentia talis status, quamvis ad optimam Ecclesiae providentiam pertinuerit illum adjungere, ut separatio facilius et tutior esset. Idemque facilius potest applicari ad votum paupertatis: nam capacitas domini parum impedit perfectionem, si usus ejus proprietarius non sit, semperque a Prælati voluntate dependeat, ut in suis locis infra fusius ostendemus.

CAPUT XV.

UTRUM ECCLESIAE APPROBATIO AD STATUM VERUM RELIGIONIS CONSTITUENDUM NECESSARIA SIT.

1. *Secundum præsens jus et morem Ecclesiae, verus religionis status requirit necessarium Ecclesiae approbationem.* — Hæc est ultima conditio quæ ad statum religiosum postulari solet. De qua supponimus, secundum præsens jus et morem Ecclesiae, non esse dubium quin verus religionis status in sola religione ab Ecclesia approbata subsistere possit; ita enim statutum est ab Innocentio III, et saltem ab eo tempore in Ecclesia observatum est, traditurque in c. ult. de Relig. domib., et a Gregorio X, in c. unic., eod. tit., in 6. Hinc ergo nascitur dubium, utrum ante illa tempora fuerit necessaria hujusmodi approbatio, vel si non fuit, quomodo postea introduci potuerit illa necessitas. Nam, quod antea necessaria non fuerit, probare videntur aperte verba Innocentii, in d. cap. ult. dicentis: *Ne nimia religionum diversitas gravem in Ecclesia confusionem inducat, firmiter prohibemus ne quis de cætero novam religionem inveniat, sed quicumque ad religionem converti voluerit, unam de approbatis assumat.* Nam illa particula, *firmiter prohibemus*, et illa, *ne quis de cætero*, aperte ostendunt illud esse jus novum. Idemque ostendit ratio prohibitionis: *Ne nimia religionum diversitas*, etc. Nam supponit ante illam prohibitionem fuisse in Ecclesia magnam religionum diversitatem a suis fundatoribus inventam, et saltem magna ex parte sine Ecclesiae approbatione introductam. Idque magis confirmat Gregorius X, referens, non obstante illa prohibitione, aliquas religiones sine Pontificis approbatione, temeraria præsumptione fuisse inventas, quas ipse revocat et prohibet. Et in § *Sane*, sancti Augustini et Carmelitarum ordines permanere decernit, quia ante prohibitionem Innocentii III fuerant instituti; significans, sine

ulla speciali approbatione inductos fuisse, et usque ad illa tempora perseverasse, quia prohibitio Innocentii ad præterita non extendebatur, sed tantum ad futura. Denique antiquæ religiones sine speciali approbatione inductæ sunt, ut in sequentibus videbimus. Non erat ergo necessaria Pontificis approbatio ante illam Innocentii III prohibitionem. Per hoc autem non negamus, quin antea fuerint aliquæ religiones specialiter approbatæ a Pontifice, non solum tacite per longum usum, sed etiam expresse per specialem declarationem. Nam religio Sancti Jacobi in Hispania ab Alexandro III approbata est, ut ex ejus Brevi ostenditur. Et idem Pontifex religionem Carthusianorum expresse confirmavit, ut refert Pet. Sut., de Vita Carthus., lib. 2, tract. 3, c. 2. Idemque de religione Carmelitarum tradit Trithem., lib. de Laudibus Carmelit., c. 5. Solum ergo dicimus ante Innocentium III non fuisse necessariam Pontificis approbationem, sed ab ejusdem præcepto incepisse, quod non video cur Vasquez improbaverit. 1. 2, disp. 165, cap. 4, n. 38. Cum id satis ex citatis juribus colligatur, sicut ex ipsis colligunt omnes doctores Canonistæ; et ex Theologis, Card. Bellarm., lib. 3 de Monach., c. 4; Sanchez, lib. 7 de Matrim., disp. 25, n. 10; Azor, tom. 1, lib. 11, c. 24, q. 5; Less., lib. 2, c. 41, n. 13; Miranda, de Regul., t. 1, q. 3, a. 6. Et licet in c. *Ne nimia*, citato, non ita expresse hoc diceretur, illud postea sic declaravit Concilium Lugdunense, sub Gregorio X, ubi non solum prohibet novas invenire religiones sine Summi Pontificis approbatione, sed etiam declarat hoc fuisse jam prohibitum in c. *Ne nimia*.

2. *Probatum non esse de jure divino necessariam Ecclesie approbationem.* — Secundo. — Hinc autem oritur circa alteram partem dubitatio. Nam ex dicto principio sequitur, hanc approbationem non esse de jure divino necessariam; nam, si fuisset de jure divino, nunquam potuisset sine illa vera religio subsistere; aliquid enim necessarium et essenziale illi defuisset, quia in his rebus quæ ex institutione pendent, quidquid de jure divino postulatur, tanquam essenziale reputatur, vel certe ita necessarium, ut sine illo non possit res subsistere. Ergo e contrario, si tanto tempore fuerunt in Ecclesia religiones sine approbatione, signum est approbationem non esse necessariam ex vi divini juris. Ex hoc autem videtur ulterius sequi, non potuisse Ecclesiam, illam exigere ut necessariam, vel,

quod idem est, non potuisse prohibitionem suam facere, ut religio sine approbatione Ecclesie inventa, si alioqui habeat quæ de jure divino necessaria sunt, et sufficiunt ad verum religiosum statum, non sit vera religio, et secundum illam profitentes sint veri religiosi; ita enim de solemnitate argumentabamur, et ab institutione sacramentorum id confirmabamus. Secundo, ad idem stabilendum argumentor, quia approbatio non dat religioni probitatem, nec addit illi aliquid ad perfectionem pertinens, sed solum addere potest notitiam vel testimonium sanctitatis ejus. Sicut canonizatio non facit hominem sanctum, sed notificat ejus sanctitatem. Ergo approbatio non potest esse necessaria ad veritatem (ut sic dicam) religiosi status, sed ad summum exigi poterit ad quamdam certam notitiam, et æstimationem ejus; ergo, quamvis desit hæc approbatio publica, si revera modus vivendi est religiosus, honestus et pius, et hoc per humanam notitiam prudentem sufficienter constet, verus religiosus constituetur, qui talem modum stabiliter ac firmiter professus fuerit.

3. *Tertio.* — Tertio maxime hoc urget, supponendo, ut diximus, vota simplicia de tribus consiliis principalibus et substantialibus ad statum religiosum sufficere. Nam, si solemnitas esset necessaria, ex ea parte posset approbatio Ecclesie requiri, quia voti solemnitas ex Ecclesie approbatione pendet. At vero simplicia vota illam dependentiam non habent, et alioqui simul sumpta ex intrinseca natura sua personam Deo consecrant, et totum officium religiosum ac viam perfectionis virtute continent. Ergo non potest Ecclesia impedire quominus sic facta hominem in vero statu religioso constituent. Dicit fortasse aliquis, tria illa vota non sufficere ad constituendum statum religiosum sine traditione facta Deo in manus alicujus vicem Dei habentis, et ad hoc esse necessariam approbationem Ecclesie, quia sine ipsius auctoritate nemo potest vicem Dei gerere, aut peculiari potestate loco Dei valide contrahere vel acceptare, quam rationem insinuavit D. Thomas, in 4, dist. 38, q. 1, art. 2, q. 3, dicens, *ad religiosum statum necessarium esse, ut traditio ejus fiat in manu ejus qui debeat recipere, servatis circumstantiis quæ jura determinant, quia alias non fieret sub eorum potestate, qui religioni præsent.* Sed contra hoc est imprimis, quia hinc sequitur approbationem semper, et ante Innocentium III, fuisse

necessariam, quod consequenter concedit D. Thomas ibidem, in solut. ad 3. Deinde etiam infert, solemnitas vota semper fuisse ad constituendum statum religiosum necessaria.

4. *Prima opinio docet approbationem semper fuisse necessariam.* — Unde in hoc puncto prima opinio referri potest, quæ doceat approbationem semper fuisse necessariam, quia semper fuerunt necessaria vota solemnitas, quæ sine Ecclesie approbatione talia esse non possunt; ita sentit D. Thomas, loco allegato, et insinuat Cajet. 2. 2, q. 188, art. 1, et alii moderni sequuntur. Hæc tamen sententia, si intelligatur de votis solemnibus proprie, ac prout in jure communiter accipiuntur, supraque a nobis declarata sunt, ex falso fundamento procedit, ut in superioribus ostensum est; et ideo in præsentibus nihil amplius de illa dicere necesse est. Posset autem aliter intelligi de voti solemnitate accidentali, seu tantum extrinseca, quæ in certa forma, et vivendi ritu seu profitendi posita sit. Nam hæc solemnitas sine dubio esse potest necessaria ad valorem actus, si Ecclesia illam instituit ut necessariam, sicut in aliis contractibus, testamentis, juramentis ac similibus fieri potest. Hac ergo ratione potest esse necessaria Ecclesie approbatio, quatenus ab Ecclesie institutione pendet, quod professio sic et non aliter facta valida sit. Et certe in hoc sensu videtur loqui D. Thomas, in d. loco ad 3, habetque locum non solum in religioso statu, qui votis solemnibus fit, sed etiam in illo qui votis tantum simplicibus celebratur, ut in Societatis instituto videre licet, et fortasse ante tempora Innocentii III et Gregorii IX, in omnibus vel in pluribus religionibus ita fiebat.

5. Verumtamen etiam hoc modo non erit necessaria simpliciter Ecclesie approbatio, sed solum ex suppositione quod ipsa statuatur certum profitendi ritum, seu conditiones sine quibus valida non sit votorum emissio vel professio. Quarum conditionum una esse potest, ut talis professio sit secundum aliquam regulam ab Ecclesia probatam, et aliter facta non valeat. Hæc autem necessitas non est absoluta, quia potuisset Ecclesia nihil tale statuere, sed in solo naturali ac divino jure rem totam relinquere; et tunc sine Ecclesie approbatione posset religiosus status assumi, servando tantum ea quæ, supposita fide, secundum rectam rationem, et Christi doctrinam ac institutionem, ad talem statum sufficiunt. Sicut potuisset Respublica nullam solemnitatem ad testamentum postu-

lare, et tunc ad testamentum validum confirmandum ea sufficerent, quæ sola lex naturalis dictaret.

6. Propter hoc dici potest, in statu religioso esse peculiarem quamdam rationem, ob quam sine approbatione Ecclesie nullo modo fieri potest, quia nimirum modus vivendi, et quasi contrahendi ad statum religiosum assumendum non est mere humanus, sed quodammodo divinus, quatenus non solum cum homine, sed etiam cum Deo ipso fit. Et e converso, non contrahi cum Deo solo, quasi mere spiritualiter, sed etiam sensibilibus cum homine vicem Dei gerente, et nomine illius vota et traditionem hominis assumptis statum acceptante, ut in superioribus ex jure, in c. *Cum ad monasterium*, de Statu monach., et c. *Porrectum*, de Regul., et ex communi Doctorum sententia ostensum est. Ex hac ergo parte necessaria est approbatio Ecclesie, quia non potest aliquis nomine Dei contrahere, et acceptare oblationem Deo factam, nisi a Deo ipso acceperit potestatem; nullus autem illam accipit immediate a Deo, nisi Summus Pontifex; et ideo necesse est ut modus contrahendi et constituendi hunc statum, saltem quantum ad personam acceptantem, in cujus manibus vota fiant, sit ab Ecclesia institutus, et aliquo modo approbatus. Quod potest a posteriori confirmari, quia alias posset quis verus religiosus fieri emitendo tria vota in manibus sui confessoris acceptantis illa, sine interventu alicujus auctoritatis ecclesiasticæ, quod per se statim satis absurdum apparet. Et hanc etiam sententiam indicat D. Thomas supra, et multis modernis placet, mihi que in hac parte non displicet, si recte declaratur.

7. *Secunda sententia asserit approbationem non esse simpliciter necessariam, sed solum requiri ut Ecclesia non prohibeat nec irriteret, etc.* — Nihilominus est secunda sententia dicens, approbationem non esse absolute necessariam, sed solum requiri ut Ecclesia non prohibeat, nec irriteret omnem modum assumendi hunc statum ab ipsa specialiter non probatum. Nam quod hoc possit facere Ecclesia, nemo Catholicus negare potest, tum quia jam magna ex parte fecisse videtur, ut videbimus, tum etiam quia potest conditiones præscribere, sine quibus vota vel traditio non teneant. Quod autem positiva approbatio necessaria non sit, probari videtur ex antiquo usu, ut diximus; et ratione suaderi potest distinguendo duos modos assumendi hunc

statum, vel in vita privata seu solitaria, vel in communitate, ut supra in c. 4 vidimus. In priori ergo modo certum videtur, tria vota simplicia privatim facta, si ab Ecclesia non irritentur, ex natura rei valida esse, et obligare. Quod de voto castitatis et paupertatis per se notum est, quia non oportet ut illa in alicujus manibus fiant, qui illa acceptet et approbet. Idem vero est de voto obedientiae, quia, sola rei natura spectata, fieri potest valide et honeste alicui homini bono et prudenti, cui vovens se subiciat, ut ab eo gubernetur, vel promittendo soli Deo obedire tali homini, vel simul promittendo eidem homini, ipsi obedire in his quae ad bonum animi et obsequium Dei pertinent. Utroque enim modo fieri potest, licet hic posterior ad rem praesentem accommodatior sit, ut c. 4 dixi. Et utroque etiam modo votum est ex natura rei licitum et validum, secluso jure ecclesiastico prohibente vel irritante, quia homo est dominus suae libertatis; et illis modis illam alteri subicere propter Deum, etiam est ex se honestum, si prudenter fiat; imo pertinet ad consilia, et meliora bona, ut infra in libro de Obedientia ostendemus.

8. Neque ex parte personae cui obedientia promittitur, necessaria est specialis approbatio aut commissio Ecclesiae, ut alterius subjectionem et obedientiam licite et valide acceptare possit. Sed satis est ut non sit ei prohibitum, sola rei natura spectata. Tum quia in rebus licitis et honestis homines possunt inter se contrahere, et mutuo se obligare, si non prohibeantur, quia et unus est dominus suae libertatis, et alter est capax potestatis, seu domini in alterum. Tum etiam quia, ad acceptandum hujusmodi votum vel promissionem, non est necessaria specialis potestas a Deo commissio, sed sufficit ut secundum rectam et prudentem aestimationem iudicetur id esse honestum et Deo gratum; nam per hoc sufficienter intelligitur, Deum acceptare quod ad suum obsequium aliquis, electus tanquam minister ejus, acceptat. Nec enim oportet ut ille sit publicus minister ad illud munus ab Ecclesia deputatus; sed satis est quod ab altero voluntarie ac prudenter sit electus. Hinc ergo concluditur ratio: nam illa omnia possunt valide fieri sine positiva Ecclesiae approbatione, et illa sufficiunt ad hominem verum religiosum constituendum, quia sufficiunt ad perfectam abrenunciationem et abnegationem, ablationemque omnium impedimentorum, cum sufficienti

stabilitate, quae satis sunt ad constituendum illum in completo statu perfectionis acquirendae. Ergo ex natura rei potest ita constitui sine peculiari Ecclesiae approbatione, cum sola non repugnantia.

9. *Status religiosus saltem requirit quod non reprobetur ab Ecclesia.* — Deinde ratio haec extendi potest ad statum religiosum cœnobicum, seu in aliqua humana communitate institutum, quia in hoc statu solum additur socialis vita, in qua necesse est esse ordinem debitum, alias esset summa confusio. Ideoque oportet ut sit aliquis qui gubernet, et alii qui gubernentur, et consequenter quod in illo sit potestas praecipendi, et in aliis sit subjectio, et obligatio parendi; et consequenter necesse est ut singuli assumentes illum statum, aliquo modo se tradant illi communitati in obsequium Dei, et ipsius communitatis propter Deum; ac denique ut in tali communitate sit praescripta aliqua norma, seu regula vivendi, sine qua non potest ulla communitas ordinate vivere, aut recte gubernari. Haec autem omnia fieri possunt sine peculiari approbatione publica, per naturalem potestatem, et libertatem quam homines habent ad paciscendum inter se honeste, et ad eligendum modum vivendi, secundum rationem, vel fidem, aut perfectionem. Et illa sic facta, adjunctis tribus votis, sufficiunt ad statum, quia habent firmitatem pacti et voti, et similiter sufficiunt ad viam acquirendam perfectionis, eadem vel majori ratione quam in statu privato. Ergo etiam communitas religiosa vere ac substantialiter sine approbatione constitui potest, dummodo non reprobetur. Hoc enim semper addimus, quia non est dubium quin sit in potestate Ecclesiae hujusmodi genera privatarum congregationum prohibere, reprobare, et talia pacta et vota irritare, quia multum ad commune bonum Ecclesiae expedire potest. Nam et leges civiles in suo ordine id facere possunt, juxta leg. 1 et seq., ff. de Collegiis illicit., et notant glossa, Abbas, et alii in d. c. de Relig. domib. Seclusa vero hac prohibitione, nihil est requisitum ex vi divini juris ad religiosam congregationem, quod peculiarem influxum positivum Ecclesiae, ut sic dicam, vel approbationem requirat. Nam solemnitas substantialis votorum non est necessaria; accidentaliter praescribi posset per statuta talis communitatis, et ex communi consensu ejusdem. Nec ad talia statuta esset necessaria potestas specialis aut approbatio, quia, eo ipso quod essent rectae rationi con-

formia, et secundum approbatam Ecclesiae doctrinam, et juri communi ecclesiastico non contraria, per se essent virtualiter approbata. Nec etiam esset necessaria specialis jurisdictio, ut infra ostendemus, quia subordinatio et potestas nata ex voto obedientiae, et ex promissione, seu pacto, vel traditione, esset sufficiens tam ad praecipendum et dirigendum subditos quam ad cogendum œconomice potius quam politice, quod satis esse videtur. Ergo non est positiva approbatio necessaria.

10. *Prior sententia recte explicata vera est. — Duplex religionis status in communitate distinguendus.* — Haec sententia probabiliter discurrit, multaque ab illa proposita, ad explicandum modum quo ante Innocentium III, antiquiores religiones introductae et approbatae in Ecclesia sunt, deservire possunt. Nihilominus tamen prior sententia recte explicata vera nobis videtur; ad illam tamen declarandam et probandam, aliqua praemittenda sunt. Et imprimis, praeter distinctionem status religiosi in privato vivendi modo vel communi, quam supra probavimus, et nunc supponimus, addimus aliam distinctionem supra etiam tactam de religiosa communitate. Nam quaedam est propria et ecclesiastica religio, id est, talis congregatio, cujus personae et Ecclesiasticae sunt, et ab illo statu sine apostasia discedere non possunt sua voluntate, et ex vi status gaudent privilegio canonis et fori, ac denique in jure nomine regularium, vel monachorum, vel religiosorum proprie dictorum significantur. Alia vero cogitari potest religiosa communitas, quae modum vivendi religiosum imitatur, non sit tamen propria religio. In quo religionis modo esse possunt, vel forte sunt varii gradus; nam interdum talis modus vivendi est sine votis omnino, solum per modum pii collegii ad observanda consilia congregati, in quo voluntarie vivitur et perseveratur; saepius vero fit cum aliqua obligatione ex voto seu promissione orta; nam interdum fit tantum votum castitatis, vel etiam obedientiae, interdum vero tria substantialia emittuntur, non quidem proprie solemnia, cum aliquo tamen solemniori ritu sacro et publico, et aliquando sunt cum obligatione perpetua ibi permanendi, aliquando vero solum pro tempore quo ibi manserint, cum potestate recedendi, si voluerint.

11. *Quid nomine approbationis Ecclesiae intelligatur.* — Deinde oportet supponere quid nomine approbationis Ecclesiae significetur.

Duo enim includere videtur, sicut alibi dixi de approbatione alicujus personae in confessorum. Unum ad intellectum pertinet, seu ex iudicio illius procedit, aliud voluntatis opus est magis proprium. Quod in religiosa communitate ita explicatur: nam illam primo modo approbare, nihil aliud est quam post sufficiens examen judicare interius, et exterius authentice declarare, hunc vivendi modum esse sanctum, sine ullo errore vel superstitione, et tam in fine quam in mediis perfectionis viam obtinere, ideoque esse aptum ut in religiosum statum erigatur et consecratur; unde per talem approbationem nihil tali instituto confertur, sed quod habet, innotescit. Posteriori autem modo approbare est quasi efficaciter creare, seu erigere talem communitatem personarum in statum ecclesiasticum et vere religiosum, quod immediate fit per voluntatem efficacem approbantis, quae moraliter confert tali congregationi quidquid ad verum statum religiosum ex parte approbantis conferri potest; ut est potestas admittendi ad talem statum, quos Deus vocaverit, potestas condendi statuta, eligendi Praelatos, et fruendi privilegiis ecclesiasticarum personarum, et similia.

12. Possumus hoc illustri exemplo declarare in approbatione nostrae Societatis primum facta a Paulo III, in prima Bulla, ubi post instituti examinationem sic inquit: *Cum autem nihil in praemissis reperitur, quod pium non sit ac sanctum, Nos, etc., praemissa omnia, et singula tanquam ad spiritualem profectum eorumdem sociorum, et reliqui christiani gregis opportuna, Apostolica auctoritate, tenore praesentium ex certa scientia approbamus, etc.* Ecce priorem partem approbationis. Deinde subjungit alteram, cum addit: *Confirmamus et benedicimus, ac perpetuae firmitatis munimine roboramus, ipsiusque socios sub cura et hujus sanctae Sedis Apostolicae protectione suscipimus.* Et statim illi confert potestatem faciendi constitutiones, et recipiendi alios, quorum numerum ibi limitavit, quam restrictionem paulo post in alio Brevi abstulit. Et similia fere habentur in prima Bulla Julii III, et aliis; et haec duo, quae de religiosa communitate ejusque membris diximus, suo modo ad privatum religionis statum applicari possunt, ut dicemus.

13. *Prima conclusio: ad religionem in communitate instituendam, et toti Ecclesiae proponendam, est necessaria Ecclesiae approbatio iudicialia.* — Dico ergo primo: ad instituendam